

Kuopion Seudun Päihdepalvelusäätiö

Päihdepalvelusäätiön tarkoituksena on ehkäistä ja vähentää päihde- ja muita riippuvuusongelmia ja niihin liittyvää syrjäytymistä Kuopion seudun alueella

Tarkoituksensa toteuttamiseksi säätiö tuottaa hoito- ja kuntoutuspalveluja, asiantuntijapalveluja sekä tarkoituksensa palvelevaa kehittämis-, koulutus-, tiedotus-, tutkimus- ja valistustoimintaa sekä lisäksi varmistaa päihdepalveluissa tarvittavan erityisosaamisen.

Säätiö on perustettu helmikuussa 2005. Perustajina 4 kuntaa, KYS sekä 15 eri järjestösektorin toimijaa

Hoito- ja kuntoutuspalvelujen tuottaminen aloitettiin 1.1.2006

Palveluja tuotetaan kunnille sopimusperusteisesti sekä maksusitoumuksilla

Säätiön hoito- ja palvelutuotanto v. 2006

Päihdekliniikka, Mäkikatu 11

- Päivystysvastaanotto
- Opioidiriippuvaisten korvaushoito
- Terveysneuvonta

Päihdekliniikka, Sairaalakatu 2

- Hoitosuhdetyö
- Nuorten työryhmä

Päihdeosasto, Mäkikatu 11

- (13 paikkainen)
- Alkoholikatkaistu
- Huumekatkaistu
- Lääkekatkaistu
- Kuntouttavat hoidot
  - Tutkimus-, intervalli- ja ennaltaehkäisevät jaksot

Henkilökunta

Toimitusjohtaja, toimistos sihteeri

1,6 lääkäriä

3 sosiaalityöntekijää

13 sairaanhoitajaa

10 ohjaajaa

3 laitoshuoltajaa yms.

Päihdepalvelujen järjestäminen

Päihdehuoltolaki velvoittaa kunnat järjestämään päihdepalvelut sekä sisällöltään että laajuudeltaan kunnassa esiintyvän tarpeen mukaan

Päihdepalvelut kunta voi järjestää monella tapaa. Vaikka vastuu palvelujen järjestämisestä on kunnalla, voi tuottajataho vaihdella

Päihdepalveluja on järjestettävä sekä sosiaali- ja terveydenhuollon yleisinä palveluina että päihdehuollon erityispalveluina

- erityisesti päihdeongelmallisille järjestettävät palvelut
- Vaativan tason ja vaativan erityistason päihdepalvelut

Siinä, että kunnat ostavat päihdepalveluja muilta palvelujen tuottajilta ei ole mitään uutta.

- A-klinikkasäätiö erityispalvelujen tuottajana
- Järjestöjen tuottamat palvelut (asumispalvelut, päivätoiminta, vertaistuki, ym.)
- Yritykset

Lähtökohdat

Tehtäväksianto

- Kokemuksia säätiön rakentamisesta
- Kuinka asiakasnäkökulma näkyy?

Asiakaslähtöisyys, mitä se on?

Asiakaslähtöisyyttä voidaan kuvata ihmisoikeus-, perusoikeus- ja vapausoikeusnäkökulmasta. Tällöin on tärkeää, että asiakkaan arvokkuuden tunne säilyy ja että asiakkaan yksilölliset tarpeet ja omat toivomukset otetaan huomioon, kun tehdään häntä koskevia päätöksiä

Näkökulma on organisaation toiminnassa, ei yksittäisen palvelun tuottamisessa.

Kokemuksia säätiön toiminnasta

Julkisen sektorin ja järjestösektorin yhteishanke, sen avaamat mahdollisuudet

Uusi palvelumalli on julkisen sektorin ja kolmannen sektorin yhteishanke. Keskeisenä tavoitteena on koota päihdealan toimijaverkosto samaan organisaatioon, joka kykenisi aikaisempaa kokonaisvaltaisemmin sopimaan työn painopistealueista, kehittämissuunnitelmista ja yhteisestä työnjaosta.

Säätiössä mukana olevat yhteisöt ovat kukin merkittäviä palvelujen tuottajia, eri palvelujen hyödyntämismahdollisuudet asiakkaiden palvelukokonaisuuksien ja palveluketjujen rakentamisessa.

Mahdollisuus päästä yksittäisen palvelun järjestämisestä asiakkaan koko elämäntilanteen huomioon ottavaan palvelukokonaisuuteen.

Joustavuus, säätiö antaa mahdollisuuden reagoida ja kehittää palveluja yhteiskunnallisia ja asiakkaiden tarpeita vastaavasti

Säätiön ydintoiminnassa joustavuus on lisääntynyt, on päästy pois ”momenttijäykkyydestä”.

Ei riitä, että säätiön ydintoiminta on joustavaa, joustavuutta on löydyttävä myös säätiön jäseniltä

- Kunnat rahoittavat säätiön palvelutuotannon. Tätä kautta säätiö on riippuvainen kuntien taloudellisista päätöksistä.

Pelkkä palvelujen järjestämistavan muutos ei riitä, vaarana on, että ongelmat vain organisoidaan uudestaan.

- Toimintatavat
- Arvot
- Asenteet

Vaarana on, että ”ilkeät asiat” sysätään uuden organisaation hoidettavaksi (säätiö hoitaa päihdepalvelut?)

Mitä esteitä voi olla erityispäihdepalvelujen saamisessa?

- Kuopion kanssa säätiö on solminut palvelusopimuksen, jossa säätiö sitoutuu järjestämään palvelut sovitun tasoisesti ja laajuisesti
  - Ei maksusitoumusta, päätökset hoitoon ottamisesta tehdään säätiössä, palvelut ”matalan kynnyksen” palveluja
- Muilla kunnilla edellytetään palveluihin pääsemiseksi yleensä maksusitoumusta.
  - Kuka arvioi hoidon tarpeen, kuka tekee päätöksen maksusitoumuksesta?
  - Akuutin päihdehuollon tarve näkyy pääsääntöisesti terveyskeskuksen vastaanotossa, ei sosiaalitoimistossa, kuitenkin ostopalvelumäärärahat ovat sosiaalitoimen talousarviossa.
  - Erilaiset näkemykset päihderiippuvuuden luonteesta (paha tapa vai sairaus?)

Erityispalvelujen turvaaminen, yksittäisillä kunnilla ei ole mahdollista tuottaa yksinään erityisosaamista vaativia palveluja

Alueellisuus, laajempi väestö- ja kuntapohja turvaa paremmin taloudelliset resurssit

On tehtävä rajankäynti päihdehuollon peruspalvelujen ja erityispalvelujen välillä. On ymmärrettävä että palvelujen eri ”portaot” täydentävät toisiaan.

Mikäli raja perus- ja erityispalvelujen välillä on epäselvä, on vaarana, että peruspalvelujen tehtäviä ”sysätään” erityispalveluihin.

- ennaltaehkäisy
- päihteiden leimaavuuden korostuminen

Muuttuvatko palvelut ja mihin suuntaan?

Säätiön perustamisen yhtenä tärkeimpänä lähtökohtana on palvelujärjestelmän kehittäminen ja palvelujen tuottaminen asiakkaiden näkökulmasta.

Päihdepalvelusäätiön kaltainen yhteistoimintajärjestelmä on nähtävä ratkaisuna, jonka avulla kunnat pystyvät hoitamaan paremmin yhteiskunnalliset velvollisuutensa ja järjestöt pystyvät vaikuttamaan siihen, että päihdetyötä tehdään asiakkaiden tarpeiden mukaisesti

Muutos ei tapahdu nopeasti, on pystyttävä muuttamaan myös toimintatapoja, toimintamalleja, ajattelumalleja, arvoja, asenteita...

Järjestöjen mukana oleminen turvaa asiakasnäkökulman jatkuvan mukanaolon säätiön toiminnassa

Pelkkä palvelujen uudelleenorganisointi ei muuta mitään.